

[Undervisningsministeren]

ved undervisningens tilrettelæggelse. Herudover vil ministeriet altid arbejde for, at de ydre rammer for skolen blive så gode som vel muligt. Det gælder f. eks. ved indretning af skolebyggeri, der er et vigtigt grundlag for skolens liv og trivsel.

Men lad mig føje til i denne debat, at et godt arbejdsklima på den enkelte skole eller i den enkelte klasse på ingen måde er noget særsyn. At man muligvis kan få det indtryk, beror nok på, at medierne i højere grad er optaget af at beskæftige sig med det, der går mindre godt, end med det, der går godt, og det er i grunden ganske uretfærdigt. For hvor det lykkes en lærer sammen med sine elever at skabe et godt arbejdsklima, sker dette langt fra altid på grund af heldige omstændigheder. Det sker i mange tilfælde også på trods af mindre heldige omstændigheder.

Jeg har ikke med disse bemærkninger ønsket at undgå, at man debatterer skolen. Skolen er jo en integreret del af samfundet, og forudsætningen for, at den kan opfylde denne rolle, er, at der foregår en levende debat omkring den, som kan inspirere og udfordre. Men folketinget må give folkeskolen arbejdsro med hensyn til ændringer, der griber ind i skolens dagligdag, ellers kan vi risikere at få en frustreret skole, som ingen kan være tjent med.

Halvgaard (FP):

Det kan naturligvis være svært at danne sig et billede af, hvor alvorlig disciplinkrisen er i folkeskolen. Det er vanskeligt, fordi det varierer fra skole til skole og fra klasse til klasse. Heldigvis er der ved nogle skoler ingen væsentlige problemer, der kan give anledning til bekymring, hvorimod de disciplinære problemer ved andre skoler er så alvorlige, at det for både eleverne og lærerne er et rent helvede. Det er mit indtryk, at der blandt lærerne indbyrdes på en skole nødt til snakkes om problemet. Man prøver af al magt at undgå, at omverdenen får indblik i forholdene, og det er forståeligt nok, for hvem bryder sig om at indrømme sin afmagt? En lærer er bange for at blive råbt ud som en dårlig lærer, at få skyld for at være svag og uduelig. Det, at man ikke kan holde disciplin i sin klasse, betragtes af de fleste som en falliterklæring. En ung lærer vil også nødt til indrømme sin utilstrækkelighed med

hensyn til at kunne skabe arbejdsro i klassen, fordi vedkommende da uvilkårligt begrænser f. eks. sine muligheder for advancement. Det er først, når larmen i klassen er blevet så voldsom, at den også umuliggør undervisningen ved siden af, at man ser sig nødsaget til at beklage sig til kollegerne eller til skoleinspektøren.

Men hvad hjælper det? På grundlag af jævnlige lærerudtalelser til pressen får man et godt billede af problemerne, og jeg citerer fra pressen:

»Skolen kan intet gøre . . . Vi kan kun sige til eleverne, hvad vi ønsker. Hvis de ikke gør, hvad vi beder om, så kan man skælde ud. Det bliver man også træt af. Hvad skal man da gøre? Hvad skal man stille op med elever, der gentagne gange lader være med at aflevere hjemmeopgaver? Hvad skal vi stille op med elever, der ofte kommer for sent eller sover en time for længe om morgenen? Vi kan notere det og formane, derudover intet. Hvad skal man gøre, når en elev bevidst og provokerende ødelægger undervisningen i en hel klasse? Pigerne i en københavnsk 9. klasse spiller kort aldeles upåvirket af vikaren, der prøver at snakke fag med dem. En dreng nægter samme sted at modtage en duplikeret opgave, fordi den ikke interesserer ham.«

Et andet karakteristisk træk i skolen i dag er det manglende sammenhold mellem eleverne. Selv om man måske godt kan finde ud af at holde sammen mod en vikar, så er reglen den, at børnene sladrer mange gange om hinanden og er yderst uvillige til at hjælpe hinanden i timen med en glemt bog, blyant el. lign.

Det har også været overraskende at blive præsenteret for mange eksempler på voldelig adfærd både i timerne og i frikvartererne. De små og svage bliver hånet og drillet, og man har indtryk af, at lærerne i mange tilfælde ikke formår at gribe ind.

Også kundskabsniveauet synes at være forringet. En navngiven lærerinde, som i 14 år har undervist ved en videregående uddannelse i København, siger til Berlingske Tidende, at eleverne er vænnet af med at bestille noget. Mange af dem vil gerne, men er ikke i stand til det, fordi de ikke har været vant til det.

En anden udtaler: »Jeg synes navnlig, det går ud over de svagtbegavede i timerne.